

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1933, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 53. — Štev. 53.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 5, 1937 — PETEK, 5 MARCA 1937

Volume XLV. — Letnik XLV.

GREEN IN KOMPANIJSKE UNIJE PROTI J. L. LEWISU

TOČASNO STAVKA PRI PETDESETIH AMERIŠKIH PODJETJIH NAD ŠTIRIDESET TISOČ DELAVCEV

Predsednik Ameriške Delavske Federacije je v skrbeh, da ga bodo pustile unije na cedilu. — Lewisov vpliv se širi. — Stavkarji so pognali policijo v beg. — V Providence, R. I., bodo morali zapreti trgovine, ker je zmanjkalo blaga.

Lewisov odbor, ki je nedavno pripomogel k zmagi delavcem v industriji jekla, avtomobilov in elektrike, so začeli včeraj z dveh strani napadati.

Skoro v vsaki jeklarni je bila dosedaj kompanijska unija, ki je seveda tako poslovala kot so želeli delodajalci. Uradniki teh kompanijskih unij so se z bali za svoje stolčke in nasprotujejo Lewisu.

Napadlo ga je tudi vodstvo Ameriške Delavske Federacije, ki je svoječasnno izključilo deset velikih organizacij, ker so se bile pridružile Lewisu.

Predsednik Federacije William Green prav dobro ve, da mu preti od Lewisa največja nevarnost, ker se po svojih zmahnosti nikakor ne more kosati s tem odločnim delavskim voditeljem.

Ko je bilo včeraj objavljeno, da bo začel Lewis organizirati delavce, zaposlene po tovarnah za čevlje v Novi Angliji, je poslal Green v Boston naslednjo brzojavko: — Vse člane Ameriške Delavske Federacije pozivam, naj bodo na naši strani.

Carnegie-Illinois Steel Corporation je že podražila jeklo. Tona bo od \$3 do \$8 dražja.

Podražanje stopi takoj uveljavijo, dočim bo delavcem zvišala plače in skrčila delovni čas šele 16. marca.

Na stavkarski fronti Severne Amerike, kjer stoji nasproti kakih 50 podjetij in 40,000 stavkajočih delavcev, je prišlo včeraj do izgrediv na treh krajih, toda nikdo ni pri tem izgubil življenja.

V West Warwick R. I., je 250 stavkarjev pri Perennial Dye and Print Works pognalo v beg 16 mestnih in 24 državnih policistov, ki so hoteli stavkokaži pod policijsko zaščito priti iz tovarne. Pod točo kamenja se je policija najprej umaknila od vrat tovarne na Clyde Square in od tam do mosta, ko razjarjenih stavkarjev niso mogle vstaviti niti plinske bombe. Policisti so se pričeli še hitreje umikati, ko sto stavkarji vrgli med nje nekaj solznih bomb. Voditelj United Textile Workers of America, Joseph Sylvia, je zaman skušal napraviti red.

Do drugega nasilja je prišlo na meji med Rhode Island in Massachusetts blizu Providence, kjer je 2000 stavkajočih voznikov tovornih avtomobilov vstavilo in preobrnilo natovorjen tovorni avtomobil Boston and Taunton Transportation Company. Stavkarji so nato avtomobil tudi zažgali. Voznik, ki tudi pripada k uniji, je skušal rešiti avtomobil in tovor, toda je bil obžgan po rokah in na glavi.

Prevoz blaga v Providence je tako zastal, da so trgovine izjavile, da bodo v petek zaradi pomanjkanja blaga zaprle svoja vrata.

Onstran meje v Sarnia, Ontario, je 300 z železnimi drogi oboroženih stavkokazev po dveurnem boju pregnalo 78 "sedečih" stavkarjev iz tovarne Holes Foundry. Osem oseb je bilo pri tem resno ranjenih, da so morale biti prepeljane v bolnišnico. — Stavkarji so držali tovarno že od pondeljka in so stavili naslednje zahteve: najnižja dnevna plača \$5; na teden 40 ur dela in priznanje unije v Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers, ki pripada k CIO. Te zahteve se zlagajo s koncesijami, katere so prejšnji dan ameriške jeklarne dovolile CIO.

13 tovarn za nogavice v Berks County, Pa., je

"Najvišje sodišče je ovira napredka"

NEMČIJA IN ITALIJA V SOGLASJU

Obe vladi ste edini glede
habsburškega vprašanja. — Usodo Evrope
določata Berlin in Rim.

RIM, Italija, 3. marca. — "Gazetta del Popolo", ki stoji blizu Mussolinija, pravi, da Italija ni prevzela nikakih obveznosti glede vrnitve Habsburžanov na avstrijski prestol. — Francija je imela vedno tajno upanje, da se boste Italija in Nemčija sprli zaradi Avstrije. Toda Mussolini in Hitler sta se znala sporazumeti tudi v tem bočljivem vprašanju. Os, okoli katere se vrtila Berlin in Rim, je ostala nedotaknjena in je ne more premakniti niti vprašanje obnovitve avstrijske monarhije.

"Tribuna" vprašuje, kdaj bodo vendar nekatere države prišle do spoznanja, da usodo Evrope določata Berlin in Rim. DUNAJ, Avstrija, 3. marca. — Novi nemško-avstrijski kulturni odbor je prišel na svoj prvi seji, ki je bila včeraj končana, do popolnega sporazuma glede radio, filmov, predstavljajoče umetnosti in predavanj. Vprašanje glede nujnih knjig v obeh državah je bilo izročeno posebnemu pododboru.

BORAH — 30 LET SENATOR

WASHINGTON, D. C., 4. marca. — Senator William E. Borah je včeraj dokončal svoje 30. leto kot zvezni senator in daljšo dobo kot katerikoli še živeči senator.

Za njim je senatno delovanje pod sedmimi predsedniki, toda vsega tega se ne spominja.

Borah, ki se pripravlja na boj proti načrtu predsednika Roosevelta za premembo pravosodja, je dvignil svojo mogočno glavo in rekel: "Kar je minilo, je minilo. Ne mislim na to, kar je bilo, temveč, kaj bo."

"Lev iz Idaho" je v senatno ostro pobijal Ligo narodov, ki je bila ustanovljena na pobudo predsednika Woodrowa Wilsona in po njegovi zaslugi, se Združene države niso pridružile tej zvezi narodov. Sedaj pa se je zvezal s senatorjem Johnsonom iz Californije, da pobi predsednikov načrt glede pravosodja.

Borah pravi, da smatra svoje glasovanje glede Lige narodov za najvažnejše glasovanje v svojem življenju.

zaradi stavke 5000 tkalcev zaprtih. Tovarna št. 2 Firestone Tire and Rubber Company v Akron, O., je vstavila delo in brez dela je 2000 delavcev. — Uprava tovarne trdi, da je stavka, delavci pa to zanikujejo.

STRAH PRED UNIJO VELJAL \$289.642

Delavske plače bi znašale samo \$51,849. — Gradbena družba je plačala več policistu kot pa unijskemu delavcu.

WASHINGTON, D. C., 4. marca. — Senatni odbor za preiskavo kršenja državljskih pravic in svoboščin (Civil Liberties Committee) je od zastopnika American Bridge Co. iz Pittsburgha izvedel, da je družba v letih 1931 in 1932 za pobijanje unije izdala \$289,462, četudi bi unijske plače znašale samo \$51,849 več kot pa neunijske.

Ravnatelj podjetja Curtis S. Garner je kot prič priznal, da je družba za varnostne odredbe proti delavskim težkostem pri gradbi Pulaski ceste v New Jersey plačala to velikansko vsoto in da je trdila izčrpanim delavcem plačevala po \$1.75 na uro, medtem ko so unijski delavci zahtevali \$2.

Na podlagi knjig tvrdke je predsednik preiskovalnega odbora senator LaFollette izračunal, da bi družbo, ko bi ugodila unijskim zahtevam, veljalo \$51,849 več kot pa plače neunijskih delavcev, kar je tudi Garner potrdil.

Na La Follettejevo vprašanje, zakaj je družba rajše plačala skoro šestkrat toliko za varnostne odredbe, je Garner odgovoril: "Tedad so bili najbolj črni časi depresije in \$1.75 je bilo največ, kar smo tedaj plačevali v New Jersey. Unijski delavci so bili dovolj močni, da bi mogli vztrajati pri svojih zahtevah. Tedaj smo izjavili, da smo pripravljene plačevati unijskim delavcem po \$14 na dan, ako hočejo delati skupno z neunijskimi delavci. Toda so jim menda bile stavkarske straže ljubše kot pa delo. Ako bi tedaj pripustili unijske delavce, Bog ve, kam bi bili prišli."

V nadaljnjem poteku preiskave je bilo dognano, da je American Bridge Company nekega policistu, ki je v novembru 1931 obstrelil nekega unijskega delavca, plačala \$5600, medtem ko je po dolgem procesu plačala obstreljenemu delavcu odškodnino \$4000.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLO VENSKI DNEVNIK V DRŽAVAH

ITALIJA SE BO OBOROŽILA DO SKRAJNOSTI

Italija bo postavila velik
vojaški stroj. — Noče,
da bi bila Anglija stražnica Evrope.

RIM, Italija, 3. marca. — Fašistični veliki svet je na dolgi ponočni seji sklenil, da postavi Italija vojni stroj, ki bo kos vsakemu nasprotniku. S tem hoče Italija pokazati, da ne trpi, da bi bila Anglija stražnica Evrope, na katero mesto se je sama postavila. Italija hoče imeti prvovrstno vojaško silo v Evropi.

Veliki svet je sklenil naslednje:

1. Oborožena sila bo znatno povečana.
2. Naloga komisije za vojno industrijo se podaljša za pet let.

3. Vsi sposobni moški od 18 do 55 leta bodo popolnoma vojaško izvežbani in bodo od časa do časa poklicani na manevre.

4. Italija mora do najvišje mere postati neodvisna od vojnega materiala in prebivalstvo se mora popolnoma žrtvovati z ozirom na vojaške potrebe.

5. Znanost mora k temu prispevati, da postane Italija v tem oziru popolnoma samostojna.

Mussolini je v dolgem govoru razložil splošni položaj ter rekel, da se dolgo ni moglo misliti na razorožitev držav. Vnanji minister grof Galeazzo Ciano je rekel, da bo Italija z vsemi silami delala na to, da se boljševozem ne bo razširil ob Sredozemskem morju.

Italija se je odkrito postavila na stran generala Francea in bo navzlic blokadi Španske storila vse, da generalu Franceu pomaga do zmag.

RIM, Italija, 4. marca. — Fašistični veliki svet je odobril iz 7 točk obstoječ načrt, ki ima za cilj povečanje italijanskega prebivalstva.

Pod predsedstvom Benito Mussolinija je veliki svet 4 ure in 45 minut razpravljalo o nazadovanju rojstev in o potrebi več otrok za italijansko armado.

Seja je bila končana po dveh zjutraj in veliki svet je sporočil, da se bo v petek zopet sestel.

Načrt določa, da morajo očetje velikih družin povsod imeti prednost pri zaposlenju in napredovanju, ker velike družine v nenavadnih časih prinašajo z moško silo mnogo več žrtev.

Dalje določa načrt plače za družine, ne pa za posamezne osebe, tako da bodo očetje z veliko družino zaslužili sorazmerno s številom otrok.

Obstoječe postavbe bodo toli-

PREDSEDNIK UGOVARJA OČITKOM, DA HOČE POSTATI DIKTATOR

WASHINGTON, D. C., 4. marca. — Kakor zadnja tri leta so tudi včeraj praznovali po vsej deželi demokratje zmago, ki jo je izvojeval nad republikanci predsednik Roosevelt. Predsednik je imel pri tem po radio zelo značilen govor, v katerem je zopet obsojal stališče, ki ga je zavzela večina najvišjih sodnikov proti nekaterim njegovim odredbam.

Poudarjal je, da je bila njegova želja dvigniti deželo v gospodarskem pogledu, toda večina v najvišjem sodišču mu je s svojimi razsodbami prekrizala marsikak načrt.

Od NRA in AAA bi imeli ameriški farmerji in delavci velike koristi. Obe tozadevni postavi sta bili v kongresu sprejeti, najvišje sodišče jo je pa proglasilo za protistavni.

Odločno je tudi zanimal govorice svojih nasprotnikov, da namerava postati ameriški diktator ter da bo še v tretje kandidiral.

Ko bo potekel moj drugi termin, — je izjavil predsednik, — se bom umaknil v privatno življenje. Svojem nasledniku, pa naj bo moj naslednik kdorkoli, želim izročiti predsedništvo v prepričanju, da bo predsedoval narodni, živemu v miru, narodu, živemu v blagostanju, narodu, ki se zaveda svoje moči.

Svoj govor je zaključil z besedami: —

— Še vedno je tretina ameriškega naroda slabo hranjena, slabo oblečena in živi v slabih stanovanjih.

— V deželi je še vedno tisoče in tisoče farmerjev, ki skrbijo, če jim bo mogoče z denarjem, ki ga bodo dobili jeseni za svoje pridelke, plačati obresti za dolg.

— Še vedno je tisoče in tisoče otrok, ki bi morali biti v šolah, pa delajo v premogovnikih in tovarnah.

— Če hočemo izpolniti verotistih, ki so nam zaupali, če hočemo napraviti demokracijo uspešno, se moramo lotiti dela in sicer takoj.

Še premenjene, da bo velikim družinam zajamčeno boljše življenje.

Mladi pari dobe od vlade posojilo, nekako doto in zavarovalnino.

Velike družine bodo sprejete v posebno zvezo po celi deželi. Meje občin in province bodo leta 1941 preurejene in v kateri občini ali provinci prebivalstvo ne bo potrebovalo javnih ustanov, bodo združene z drugimi občinami in provincami.

Izjava velikega fašističnega sveta pravi nato: "Svečano opozarjamo vse fašiste, da je narodnostni problem vseh problemov, kajti brez življenja ni niti mladine, niti vojaške sile, niti gospodarskega razmaha in tudi nobene bodočnosti za našo domovino."

SCHUSCHNIGG NE BO ŠEL V RIM

DUNAJ, Avstrija, 4. marca. — Časopisi so naznanili, da bo kanceler dr. Schuschnigg v kratkem obiskal Budimpešto in Rim, toda osebe, ki so blizu kancelerja, pravi, da ne bo šel v Rim.

Kanceler Schuschnigg je hotel obiskati Rim takoj po obisku nemškega vnanjega ministra barona Konstantina von Neuratha na Dunaju. Z Mussolinijem se je hotel razgovarjati glede obnovitve monarhije pod Habsburžani. Ker pa so italijanski časopisi pričeli ostro pisati proti Habsburžanom, je Schuschnigg svojo namero opustil.

Mussolinija zelo vznemirja pisanje nekaterih francoskih listov, ki svetujejo, da bi bili poklicani Habsburžani v Avstrijo, ker bi bila avstrijska monarhija velika ovira za Nemčijo v njenem prodiranju proti vzhodu.

385 ZLOČINCEV JE OB- GLAVIL

LIMOGES, Francija, 3. marca. — Francoski rabelj Anatole Deibler je danes seznanil že 385 zločincev z gilotino. Morilni Dardillau je odsekal glavo.

NOVI JAPONSKI VNANJI MINISTER

TOKIO, Japonska, 4. marca. — Novi ministrski predsednik Senjuro Hajasi je doseljanje poslanika v Parizu Naotake Sato imenoval za vnanjega ministra.

Satovo imenovanje pomeni, da bo Japonska nasledovala zmernejšo politiko proti Kitajski in da bo Japonska opustila osamelost, v katero je zašla s svojo politiko, katero so dolgo let vodili militaristi.

Sato je najmožnejši japonski diplomat in nikdo ni mislil, da bo postal vnanji minister, dokler se ni izkazalo, da militaristi ne sprejmejo nobenega drugega starejšega diplomata in da zmernejši diplomati ne sprejmejo zahtev militaristov. Sato je bil nad 30 let v Evropi in je bil udeležen pri vsaki večji mednarodni konferenci. Vsled tega so njegove iskustve neprecenljive vrednosti za japonsko vnanjo politiko.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
315 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopisi brez podpis in osebnosti so ne priobčujemo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PRED ŠTIRIMI LETI

Ameriški vladni stroj je v sredo mirno deloval. Dosti mirneje kot istega dne pred štirimi leti.

Tedaj je bil zadnji dan, ko je bil Herbert Hoover v uradu. Navzlic težki mori, ki je ležala nad narodom in njegovimi voditelji, je bilo zvezno glavno mesto v zastavah.

Približala se je bila namreč inauguracija novoizvoljenega predsednika Franklina Delana Roosevelta.

Kakor se danes mnogi vprašujejo, so se tudi takrat vpraševali: — Š čim nas bo presenetil?

Temni oblaki so obkrožali čelo moža, ki je bil znan le kot bivši mornariški podtajnik in kot governor države New York.

Njegova prva odredba je bila: — Vsebanke naj se zaprejo.

Na predvečer svoje prve inauguracije je sedel v hotelu, oddaljenem šest blokov od Bele hiše "državljan Franklin Delano Roosevelt" ter sestavljal inauguracijski govor.

Ves dan se je posvetoval s svojimi svetovalci.

Obiskal ga je senator Hull iz države Tennessee. Izza onega dne je Hull državni tajnik. V urad je prinesel načrt za izboljšanje svetovne trgovine.

Obiskal ga je znani narodni gospodarstvenik profesor Raymond Moley. Precej časa je bil Rooseveltov svetovalec, pozneje ga je pa zapustil.

Harold L. Ickes, ki je bil komaj v Chicagi znan, je postal tajnik za notranje zadeve, in skozi njegove roke so šle milijarde in milijarde dolarjev za javna dela.

Državni zakladničar je bil William Woodin, pa je že naslednjega leta umrl.

Ker se je senator Walsh "prezgodaj poslovil", je naprosil Roosevelt Homera Cummingsa, naj za par tednov prevzame urad generalnega pravdnika. Cummings je še sedaj generalni pravdnik.

In ko je vzhlo solnce naslednjega dne, je rekel s skrbmi in odgovornostmi preobremenjen mož: — Le nespameten optimist more tajiti temno resnost tega trenutka.

Mnogi so se onega dne pripravili na presenečenja. In presenečenja so se vrstila drugo za drugim.

V prihodnjih štirih letih jih bomo še dosti doživeli. Razveseljivo pri tem je, ker imajo od Rooseveltovih presenečenj korist najširše plasti ameriškega naroda.

Slovenski letalec Kraigher vodi najhitrejše letalo na svetu.

Sloveči naš letalec George Kraigher, ki je iz znane rodbine Kraigherjev v Postojni, je zdaj postal šef-pilot najhitrejšega letala na svetu. Po vsej Ameriki je njegovo ime dobro znano.

Danes je Kraigher star 45 let a svoj nevarni poklic izvršuje 22. leto. V vojni je bil med srbskimi dobrovoljci, po prevratu pa jo je mahnil v Ameriko in je takoj stopil v službo civilnega letalstva. Dalje časa je bil v službi v tovarni za letala Curtiss in pozneje v tovarni Wright, kjer izdelujejo znamenite motorje, s kakršnim je tudi Lindbergh preletel ocean.

V službi Pan American Airways, Corp., ki je največja v Ameriki, je postal upravitelj letalske divizije za Mehiko in razpolaga z nad 30 letali, 20 piloti in potrebnim štabom tehniškega in upravnega osebja.

Njegova divizija se stalno izpopolnjuje. Njen ograhek Panair do Brazil je ravno v decembru dobil najhitrejše letalo.

O kristnem poletu sta prinesla velika portugalska dnevnik v Rio de Janeiru "A Offensiva" in "Jornal de Brazil" 29. decembra naslednje poročilo:

Po poletu, v katerem se je popolnost pokazala njegova sposobnost in hitrost, je večer prispel avion "Lockheed-Electra", ki ga je nedavno nabavila družba "Panair de Brazil" za promet na progi Rio-Bello Horizonte, ki je odprti v bližnjem mesecu januarju.

Ta krasni aparat, ocenjen kot primer najurnejšega letala na svetu, in sicer v vrsti potniških avionov, je zapustil Brownsville v Texasu v torek 22. decembra. Isti dan je priletel do Cristobala v Panamskem prekopu, torej blizu 3000 km preko Mehikskih in Srednjeameriških gor.

Naslednji dan je pribrel iz Cristobala do Lime v Peruju nad izrazito tropskem pasom, a dne 24. decembra iz Lime-Santiago, kjer je ostal na bojiščni dan.

V soboto je novo letalo prečkalo Ande, najvišjo hribovino pokrajino sveta, kar so jih doslej preletele zračne ladje v rednih progah, in dospel v Buenos Aires, odkoder je kmalu krenil v Rio de Janeiro, da ga Panair vključi v svoj promet.

Zapustivši Buenos Aires ob 7 uri, je Lockheed-Electra prišla v Porto Alegre ob 10 uri, nato je ob 11 uri ostavila Porto Alegre in dosegla Rio ob 14 uri.

Izvežbane ŠIVALKE

ženskih in otroških slavnikov dobe delo. — 31 WEST 21st STREET, 8th Floor, NEW YORK CITY. (5x)

porahivši torej 3 ure od Porto Alegra do Rio de Janeira. S tem je postavila brzinski rekord za trgovska letala v poletu od argentinske do brazil-ske prestolnice.

Ob 14,40 se je kovinski veleptič pojavil na obzorju s hitrostjo rakete, šinil nad poslopjem družbe Panair na aeropristan Santos Dumont, obkrožil letališče in tako mojstrsko pristal na novem pristajališču, da so se gledalci čudili gibkosti in točnosti njegovih kretenj.

Posadko aviona, ki ga vodi poveljnik George Kraigher so pred letalsko lopo sprejeli M. J. Rice in dr. Canby C. Aranjo podpredsednik in ravnatelj omenjene zrakoplovne družbe, kakor tudi uradniki oddelka za civilno letalstvo, kiso prihitali v krasno stavbo družbe Pan American Airways, da bi videli prihod nove edince za brazilsko kupčijsko zračno brodogojstvo.

Smrt dveh kmetov v narasli vodi.

V vasi Lužani pri Slav. Brodu se je zgodila huda nesreča ki je zahtevala dve človeški življenji. Zadnje dni je reka Orjava močno narasla, tako da je segala do mostnice. Most je bil v nevarnosti, da ga voda zalije in odnese. Kmetje so začeli peljati vozove drv. Ker so vedeli, da preti nevarnost, so vozili čez most počasi. Prva dva voza sta srečno pripeljala čez most. Nato sta zapeljala na most druga dva voza. Ko sta bila na sredi mosta, se je most zrušil in oba voza s konji in voznikoma vred sta padla v naraslo Orjavo. Kmetje so prihitali na pomoč, pa je bilo že prepozno. Oba voznika sta utonila in z njima tudi štirje konji.

LETNIK KERŽETOVEGA "ČASA"

dobi tisti, ki nam pošlje **POL-LETNO** naročnino za novega naročnika. Kdor nam pošlje **CELOLETNO** naročnino za novega naročnika dobi **DVA LETNIKA "ČASA"**.

NA RAZPOLAGO JE LE SE NEKAJ LETNIKOV, ZATO SE POTRUDITE IN POŠLJITE ČIMPREJ

Vsak letnik obsega nad 400 strani najzanimivejšega čtiva: povesti, poljudnih razprav — političnih in gospodarskih — zanimivosti in koristnih nasvetov.

NAJBOLJ PRIMERNO IN PRIPRAVNO ČTIVO ZA SEDANJE DOLGE VEČERE

UPRAVA "Glasa Naroda"

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Ameriškim Slovincem prejšnja leta dobro znani rojak Matija Komp, ki je vodil nad 20 let gostilno v La Salle, Ill., ni več med živimi. Življensko pot je končal dne 30. januarja 1937 v Dolinah pri Uršnih Selih, št. 29 na Dolenjskem. Dosegel je starost 67 let.

V bolnišnici Charity v Clevelandu je umrla Mary Novak, stara 54 let. V Ameriki je bivala 27 let in doma je bila iz občine Artače pri Brezicah.

Mike Krupar, uslužbenec pri New York Central železnici v Clevelandu, je bil ubit, ko ga je pritiskal ob steno neki divjajoči se železniški most.

V Lorain, O., je umrl 62-letni Peter Rahotina, drugi dan pa je umrl njegov 20-letni sin Pavel, ki je bil bolan le teden dni na vnetju možganov. Oče in sin sta bila skupaj pokopana. Ostala je žena, oziroma mati s tremi sinovi in štirimi hčerami.

V naselbini Vandling, pri Forest City, Pa., je v soboto 27. febr. nagloma umrl v starosti 61 let splošno znani in spoštovani rojak Frank Polderšai. Pokojnik je prišel pred 38 leti iz starega kraja in sicer iz Primskova pri Litiji. Bil je član KSKJ in SNPJ. Zapustil je zalujočo soprogo, 5 sinov in 3 hčere, kakor tudi 3 brate nekeje v Ameriki. Naj počiva v miru, prizadelet družini na nase iskreno sožalje.

V poročilu o smrti Alberta Mahnarja, ki je umrl v Renick, W. Va., je nastala pomota. Pokojnik ni bil star 29, pač pa 21 let.

V Herminie, Pa., sta se smrti ponesrečila brata Charles in William Gnezda. Ko se je vračal Charles iz prodajane domov se mu je avtomobil v bližini njegovega doma preobrnil. Za težkimi poškodbami je umrl Charles par ur po nesreči v bolnišnici. William je pa po končanem dnevnem delu v premo-govniku padel iz dvigala več sto čevljev globoko in mrtev obležal. Star je bil šele 22 let. Oba sta bila rojena v Ameriki in zapuščata staršje, doma iz Idrije, štiri brate in sestro. Charles zapušča tudi ženo in dva majhna otroka.

Iz Milwaukee, Wis., proročajo: — Zadnje dni je umrl Anton Zagar, star 60 let. Zapušča dve hčeri. — V rochester-sko kliniko bratov Mayo se je podala Johanna Šurla. Okrajno bolnišnico je zapustil Frank Vertačnik, ki se zdaj zdravi doma.

Na mestnem zborovanju v Calumet, Mich., so bili imenovani sledeči slovenski kandidati: Jos. Schneller za župana, Mike Štruncelj za občinskega tajnika in John Spreitzer za mestnega odbornika.

Iz Slovenije.

ZARADI NEZGODE S COLNOM JE UTONIL

Šest fantov iz Slovenije vasi se je 9. decembra s čolnom peljejo čez Dravo v Orešje. Od tam so šli k nekemu posestniku v Kreevini, občina Vurberg. Precej dobre volje so se okoli pol 18. ure spet vračali proti Slovenji vasi. Drava, ki je bila takrat precej visoka, je tresčila čoln ob neki stor. Pri sunku je pet fantov padlo v Dravo, a Mahorič Alojz je ostal v čolnu. Čoln brez vodstva so valovi nesli s seboj in ga zalgnali v neko skalo, da se je prevrnil. Pri tem je Mahorič vrgel na skalo, kar dokazuje huda rana na glavi. Verjetno je, da se je Mahorič onesvestil in nato utonil. Vsi drugi fantje so si s plavanjem rešili življenje.

MATI IN HČI UMORJENI

V Čurilah, skromni vinogradniški vasič motliške okoliske občine, se je zgodil grozen zločin. Kot žrtvi zaenkrat se neznanega zločinca sta sreli svojega burnega doma pod zverinskimi udarci sekire padli mati in hči.

Domačija Lončarič, kakor so pokojnicama po domače rekli, je dobila zarana neljubega gosta. Neznavec, ki je vsakako iskal denar ali kakšno drugo vrednost, se je splazil menda ob prvem jutrnjem svitu v hišo, da oropa dve skromni in mirni ženski. Kaj se je dogajalo v zadnjih minutah pred izvršenim groznim zločinom, je še težko ugotoviti, ker sta stariki mrtvi. Zločinca pa se je posrečilo uiti. Čisto gotovo je med starikama, 83-letno materjo Baro Kočvarjevo in njeno 50-letno hčerko Marijo Vraničarjevo ter zločincem prišlo do borbe, v kateri sta starki hranili svoje bomo imetje, ki pa ju je veljalo glave.

Okoli 9. ure zjutraj so nekateri domačini opazili, kako je iz domačije Lončarič planil neznanec in se z naglimi koraki oddaljaval od vasi. Ljudje so takoj zaslišali nesrečo, vendar pa si niti najhujšega domisljaja ni mogla zamisliti groznega zločina, ki je bil izvršen v zmerom mirnih dolgočasnih Čurilah. Ko so prvi vaščani stopili v hišo starih Lončarič so zagledali grozen prizor. Razmesarjeni in z razbitima lobanjama sta ležali na tleh Bara Kočvarjeva in njena hčerka Marija Vraničarjeva. Na tleh in drugod so se videli sledovi obune borbe.

Dvanajst mejnikov v življenju ženske: — Težki, težki časi so nastali. Če si pošten, prideš na stara leta v sirotišnico, če nisi pošten, te pa pošljejo v zapor.

Bila je ponosna, ko so ji prvič rekli "gospodična". Bila je srečna, da so jo smatrali za starejšo nego njene tovišice enake starosti. Zelela si je, ko je doživela svoje prvo razočaranje v ljubezni, da bi bila stara, popolnoma stara ženska in da bi ne čutila več svoje muke.

V zatišju svoje mlade zakonske sreče je pozabila na svo nečimernost in se je smejala ženskam, ki se niso znale starati z ravnodušjem in častjo. Na svoj 30. rojstni dan je dejala, da čuti, kako njena prava mladost šele sedaj prihaja.

Pretrpelo jo je, ko je odkrila prvi sivi las. Bila je presenečena, ko jo je mlado dekle pozdravilo s spoštljivim priklonom. Padla je iz oblakov, ko je odkrila, da zanimanje mičnega mladega moža ne velja njej, temveč njeni hčeri. Bilo ji je silno prijetno, ko ji je zaklical sofer "Pozor, majia gospodična!" Bila je ogorčena, ko ji je prodajalka hvalila "primeren klobuk za zrele ženske." Jokala je, ko je dejal starejši gospod "V naših mladih letih, gospa..." Popolnoma se je sprijaznila s svojo usodo, ko ji je mali vnuček prvič dejal "stara mamica".

Peter Zgaga

Cemu se mlada človeka ljubi? Zato, ker drug drugega poznata. Cemu se poročita? Zato, ker se hočeta malo bolj spoznati. Cemu se ločita? Zato, ker drug drugega prelobo poznata.

O bavarskem kralju Ludviku poročajo, da je bil zelo originalen človek. Posebno za parade, pogrebe, veselice in slavnosti je bil jako navdušen. Vse se je moralo vršiti natančno po predpisih, in gorje onemu, ki bi predpis prekršil. Bolj se je brigal za zmagajost, nego za vest in sree.

Ko je umrla kraljica Karolina, je bilo po vsej Bavarski zapovedano splošno žalovanje. Umetniki so morali hoditi v črnih oblekah, iz oken so morale vibrati črne zastave.

Nekoga dne je srečal kralj v parku originalnega monakoškega umetnika Kocherja.

Kocher — možak je bil star in romantičen — se je vozil v kočiji. In skandal vseh skandalov — sramota vseh sramot — Kocher je nosil v času žalovanja sivkaste hlače.

— He! — ga je nahrulil kralj. — Doba žalovanja po presvetli kraljici se ni minila. Kakšne hlače pa imate na sebi?

Umetnik se je nekoliko dvignil, se udaril po črnem lajbelcu in vzkliknil:

— Veličanstvo, jaz tukaj notri žalujem po pokojni kraljici, tukaj notri ne pa v hlačah.

— Ženina sem ti izbrala, — je rekla mati svoji hčeri.

— Dobro, — je odvrnila, — sem prav zadovoljna, pa naj bo tak ali tak. Toda poročno obleko si bom sama izbrala. Če mi ne pustite izbrati poročne obleke, se raje ne poročim.

Star rojak je takole modroval:

— Težki, težki časi so nastali. Če si pošten, prideš na stara leta v sirotišnico, če nisi pošten, te pa pošljejo v zapor.

Dvanajst mejnikov v življenju ženske:

Bila je ponosna, ko so ji prvič rekli "gospodična". Bila je srečna, da so jo smatrali za starejšo nego njene tovišice enake starosti. Zelela si je, ko je doživela svoje prvo razočaranje v ljubezni, da bi bila stara, popolnoma stara ženska in da bi ne čutila več svoje muke.

V zatišju svoje mlade zakonske sreče je pozabila na svo nečimernost in se je smejala ženskam, ki se niso znale starati z ravnodušjem in častjo.

Na svoj 30. rojstni dan je dejala, da čuti, kako njena prava mladost šele sedaj prihaja.

Pretrpelo jo je, ko je odkrila prvi sivi las.

Bila je presenečena, ko jo je mlado dekle pozdravilo s spoštljivim priklonom.

Padla je iz oblakov, ko je odkrila, da zanimanje mičnega mladega moža ne velja njej, temveč njeni hčeri.

Bilo ji je silno prijetno, ko ji je zaklical sofer "Pozor, majia gospodična!" Bila je ogorčena, ko ji je prodajalka hvalila "primeren klobuk za zrele ženske."

Jokala je, ko je dejal starejši gospod "V naših mladih letih, gospa..."

Popolnoma se je sprijaznila s svojo usodo, ko ji je mali vnuček prvič dejal "stara mamica".

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.29	Din. 300	\$ 30.00	Lir 300
\$ 11.70	Din. 500	\$ 57.00	Lir 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 225.00	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lihah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. —	\$ 10.85
\$ 15. —	\$ 16. —
\$ 20. —	\$ 21. —
\$ 25. —	\$ 26. —
\$ 30. —	\$ 31.50
\$ 35. —	\$ 37.50

Prejemnik dob v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIŠTOJBINO \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

315 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Piruhi...

SVOJCE IN PRIJATELJE V DOMOVINI NAJBOLJ RAZVESELITE ZA VELIKO-NOČ, ČE JIM POŠLJETE DENARNO DARILLO

DENARNE POŠILJATVE v DOMOVINO IZVRŠUJE TOČNO IN POCENI —

Potniški Oddelek "Glasa Naroda"

216 W. 18th Street New York City

Pošiljate takoj, da bodo dobili za praznike!

Williams FURNITURE Store

254 First Avenue, cor. 15th St., New York City

"Edini Slovenski Trгоvec s Pohištvom"

1 TEDENSKO OTVORI RAČUN
Vse, kar potrebujete za svoj dom.
POSEBNA VELIKONOČ-NA RAZPRODAJA
katero naj naši rojaki izrabijo

Pridite pogledat in se prepričajte! Govorim slovenski.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

M. BRAND:

SENZACIJA

Veliki impresarijo je odločil pogodbe, ki jih je bil pravkar sklenil in poklical tipkarici. To je pomenilo konec. Slugi je naročil, naj umetnikom, ki sede v predsobju, pove, da je za danes dovolj.

Zunaj se je začel velik trušč. Majno, glasovni fenomen, je začel kleti v sopranu, tenorju in basu. Grazielli, človeški akvarij, je besno izpil vodo iz kadi z živimi zlatimi ribicami vred. Sedemdeset zlatih ribic je moralo plačati gospodarjevo oholost z življenjem. Rossitta, zlati devica, se je ovila železnega kralja okoli in okoli. Toda ne ki suhač, ki je mrko gledal, je je odrinil hlapec in stonil v impresarijevo delovno sobo.

"Kaj pa hočete?" se je začel mogočnik. "Če se vam mu di, pridite jutri dopoldne! Al je res tako strašno nujno?"

"Moja zadeva je najnujnejša na svetu," je suho odvrnil obiskovalec. "Pomagati van hočem do ogromnega premoženja. Ali torej ni nujno?"

"Hm," je odvrnil impresarijo v dvomu. "Čujmo, kaj mi boste povedali."

Porinil je gostu zabojček smotkami in se udobno zleknil v svoj naslanjač.

"Med štirimi očmi bi rad z vami govoril," je dejal neznanec in nezaupno je pogledal na gosporično, ki je tiho tinkala.

"Prav za prav nimam tajnosti pred to damo," je odvrnil impresarijo in to je bilo tudi nekake res, saj je že pol leta živel z njo. Toda med tem je ona pokorno vstala in oba sta ostala sama.

"No?" je nestrpno vprašal impresarijo.

"Tujec mi je sugestivno pogledal v oči."

"Ukažite, naj takoj zgradi stekleno omaro v primernem lokalu..."

Dalje ni prišel. Impresarijo je besno skočil pokoncu.

"Vi gospod," je zakričal. "S takimi starimi idejami prihajate! Konjunktura za umetnike v stradanju je že davno minila. Danes strada že vsak tretji človek. In takih umetnikov je za svinje in nihče se več zanje ne briga."

Kadar je bil impresarijo besen, je uporabljal rad smole konstrukcije. Toda obiskovalec je ostal hladen in miren.

"Nikar ne mislite, da sem tako daleč zaostal za časom," je vladno odvrnil. "Nisem umetnik v stradanju, ampak v požrešnosti. Podrl bom svetovni rekord in 45 dni brez prestance jedel."

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO

NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena	30
GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena	25
LUMOREŠKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena	30
Toda vez. Cena 1.-	
12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena	25
PO STRANI KLOBUK. 150 strani. Cena	30
POL LITRA VIPAVCA. spisal Felgel. 136 str. Cena	60
PREDTRŽANI. PREŠERN IN DRUGI SVET. NIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena	25
SANJSKA KNJIGA	60
SANJSKA KNJIGA	30
SLOVENSKE SALTIVEC. 90 strani. Cena	40
SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena	30
TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena	70
TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena	30
TRENUTEK ODDIHA (Knjiga vsebuje tudi šaligro "Vse naše"). 180 strani. Cena	50
VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA	150
VESELE POVESTI. 79 strani. Cena	35
ZENINI NAŠE KOPRNELE. 111 strani. Cena	45

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Kovač in njegova hči.

V malem naselju Ponchaux pri St. Quentinu so odkrili velik zločin. 63 letni vaški kovač Georges Bocquet, ki ga je vse poznalo kot surovega pijanca, je imel svojo 38-letno hčer Georgetto že deset let zaprti v temni sobici z zamuženim oknom. Deset let je prebivala nesrečnica v tej luknji na verigah. Ko so jo orožniki rešili, je pozabila govoriti.

Neka orožniška patrulja je

jezdila skozi vasico, ki šteje komaj 50 oseb. To jutro se ljudje orožnikom povedali da je slišati vsako noč iz kovačevega stanovanja strele. Strelja s samokresom in s puško skozi okno in sploh ni moglo več spati. Tako so pripovedovali sosode, ki so se pri tem prestrašeno ozirali okrog sebe, da li jih ne opazuje kovač.

Orožniki so se odločili, da bodo možakarja obiskali. Spremljal jih je vaški župan. Hudo dele je bil ponižen. Priznal je, da je streljal. Pokazal je svoje orožje, dva samokresa in staro vojaško puško. Orožje so mu zaplenili, da bi imeli prebivalci ponoči končno mir.

Orožniki so se oddaljili. Hišna preiskava je sosedem dala nekaj poguma. "Morala ima tudi svojo hčer zaprti, že mnogo let je nisimo videli," so rekli. Orožniki so se torej spet vrnili in so sedaj še bolj natančno preiskali vso hišo. Njih povečjnik je snel z nekega zapaha v kuhinji obešeno obleko in je odkril skrita vrata. Odprli so jih. Vodila so v temno ropotarnico. Z golih zidov se je edila voda. Tla so bila neznansko namazana, a na nekakšni postelji je ležalo med vrečami žensko bitje. Okrog vratu in nog je bila prikovana z verigami. Debeli plast prahu je pokrivala edino malo zamreženo okno. Že leta ni mogel skozi to okno predreti noben sončni žarek. Nesrečnica na postelji je bila kovačeva hči. Brezbržno si je dala sneti verige, na nobene vprašanje ni dala odgovora. Bilo je očitno da je bila pozabljena na govorico. Nečloveško ga očeta so zaprli. Izjavil je čimeno, da je hotel s tem hčer ozdraviti klepetavosti.

Res so tudi ta zakon ločili, in sicer po ženini krivdi. Mož pa se je leta 1932 poročil znova in je odšel na poročno potovanje v Španijo. Tam se je seznanil z dražestno mlado Španko, s katero je začel majhen tehtel mehtel. In ob koncu lanskega leta mu je ta pisala pismo, v katerem ga je prosila, naj jo reši iz zmešnjave državljanske vojne. Temu pozivu širokogrudni Don Juan seveda ni mogel odpovedati.

Res so tudi ta zakon ločili, in sicer po ženini krivdi. Mož pa se je leta 1932 poročil znova in je odšel na poročno potovanje v Španijo. Tam se je seznanil z dražestno mlado Španko, s katero je začel majhen tehtel mehtel. In ob koncu lanskega leta mu je ta pisala pismo, v katerem ga je prosila, naj jo reši iz zmešnjave državljanske vojne. Temu pozivu širokogrudni Don Juan seveda ni mogel odpovedati.

Res so tudi ta zakon ločili, in sicer po ženini krivdi. Mož pa se je leta 1932 poročil znova in je odšel na poročno potovanje v Španijo. Tam se je seznanil z dražestno mlado Španko, s katero je začel majhen tehtel mehtel. In ob koncu lanskega leta mu je ta pisala pismo, v katerem ga je prosila, naj jo reši iz zmešnjave državljanske vojne. Temu pozivu širokogrudni Don Juan seveda ni mogel odpovedati.

Res so tudi ta zakon ločili, in sicer po ženini krivdi. Mož pa se je leta 1932 poročil znova in je odšel na poročno potovanje v Španijo. Tam se je seznanil z dražestno mlado Španko, s katero je začel majhen tehtel mehtel. In ob koncu lanskega leta mu je ta pisala pismo, v katerem ga je prosila, naj jo reši iz zmešnjave državljanske vojne. Temu pozivu širokogrudni Don Juan seveda ni mogel odpovedati.

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI

Na močnem papirju s platnenim pregibl 7.50

POKRAJINI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Jugoslavija 30
Dravska Banovina 30

CANADA

..... 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40
MALI 15

NOVA EVROPA

..... 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilom je priložiti denar, bodi si v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reklamirajte pismo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
New York, N. Y.

BLAZNIKOVE Pratičke

za leto 1937

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

POGLED NA COVINGTON

V državi Kentucky, ko so reke prestopile bregove in zalile mesto. V tistih strašnih dneh so bili čolni edino prometno sredstvo.

NAZNANILO

Portrezi sva naznanjamo znameniti in prijateljem, žalostno vest, da je dne 2. februarja 1937 v vasi Mallig pri Loskem Potoku, umrla ljubljena mlada žena.

NEŽAKNAVS

Izobila sem najdražje, kar sem se imela. Bila mi je vedno ljubljena mati, toda Bogu je dopadlo, da jo je v njenem 75. letu k sebi v boljše življenje poklical. Naj počiva v miru.

Pokojuha zapušča sina nekje v Canadi, hčer v Cleveland, eno v stari domovini, in mamo žalujčo.

JOSEPHINE SAMSON

Gowanda, N. Y., dne 2. marca 1937.

Don Juan s sedmimi ženami.

John Ainsworth Christien iz Londona je imel v trenutku, ko je stopil pred sodnika, nič manj nego pet žena in od dveh se je bil dal že ločiti. Začelo se je leta 1918. Na fronti so ga ranili in v vojaški bolnišnici se je seznanil z neko bolničarko, ki je imela majhno rento. Ker ni bila lepa niti mlada, se je dala kmalu pogovoriti, da sta se poročila.

Leta 1923 se je John naveličal te žene in se je poročil, ne da bi se dal prej ločiti, z neko Doreen. Z njo je pogljal ostane rente svoje prve žene, in ko sta porabila še Doreenine prihranke, se je oženil pod napučenim imenom z neko Evelyn. Kmalu potem je vložila prva žena ločitveno tožbo proti njemu in je uspela. Leta 1928 se je poročil mož z neko Margaretto in še isto leto s svojo peto ženo. Leta dni pozneje je vložil ločitveno tožbo proti drugi ženi, in sicer — mož ima humor — zavoljo zakonoloma.

Res so tudi ta zakon ločili, in sicer po ženini krivdi. Mož pa se je leta 1932 poročil znova in je odšel na poročno potovanje v Španijo. Tam se je seznanil z dražestno mlado Španko, s katero je začel majhen tehtel mehtel. In ob koncu lanskega leta mu je ta pisala pismo, v katerem ga je prosila, naj jo reši iz zmešnjave državljanske vojne. Temu pozivu širokogrudni Don Juan seveda ni mogel odpovedati.

"GLAS NARODA"

pošljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošljamo.

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street

TAKO SAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

10

"Podaril bi ji lilijo," se smeje.
"Lilijo? Ali slišiš Helga? Lilija za tebe, nedolžni angel, ki mu samo še manjkajo peruti, da zleti z zemeljske doline, da postane tvoj blažen angel," se smeje Gloria in ž njo tudi drugi.

Mira je zopet nastavlja gramofon in pri mehki godbi se razgovarjajo o različnih stvareh. Mladji grof Helffeld je imel poseben dar govora in si posebno prizadeva, da bi ugajal starišem.

V resnici ne ve natančno, katero bi si izbral: Glorijo ali Miro. Obe sta mu kazali svojo veliko naklonjenost. Mira je bila koketna, toda zelo premišljena, Gloria pa je bila majhna, vroča čarovnica, s katero zakon menda ne bi bil posebno prijeten, kot pa z malo bolj mirno Miro.

Zunaj je bil že krajni čas, da pride v zadovoljiv in zanesljiv položaj. Njegov kredit je bil že izčrpan; dolgovi so mu zrastle že čez glavo in od vseh strani so prihajale terjatve; to je bil položaj, ki ni bil nič kaj prijeten. Samo bogata ženitev bi ga mogla rešiti, in zunaj ni bilo prijetno izbirati med obema hčerama barona Friesena — toda njegova svoboda mu je bila tako dragocena, da se je mogel le težko odločiti, da bi jo pustil.

Helga se trudi, da bi sledila razgovoru. Ničesar ni smela pokazati o svojih velikih skrbih, četudi jo je davila bojazen; kaj bo jutri ob tem času?

Zatem pa pride čas, ko ji je lahka glazba neznosna. Mogla bi bežati daleč, daleč.

"Gloria, rada bi že šla," pravi tiho svoji prijateljici. Nikdo je tudi ne zadržuje. Baron naroči voz za njo.

Ko se pri slovesu skloni nad roko baronice, ji baronica pravi tiho:

"Imejte pamet, Helga, ne pomaga nič. To je najmanjše zlo. Saj veste, da vam želim samo dobro."

Ali je bilo to res? V Helgino srce se začne dvom. Vsakdo more dati nasvete, če sam ni pri stvari vdeležen — in bilo je tako lahko.

Kot zastor iz temno sivga blaga visi megla nad ulicami. Noče se zdaniti, četudi je že skoro poldne. Tako, kot dan, je žalostna in obupana tudi Helga, ki je prečela celo noč. Moreč nemir je v njej in srce ji utripa tako težko v njenih prsih, da se komaj upa dihati. Kaj bo?

Nemirna hodi po stanovanju; tu pogladi po steni, tam premakne kak stol, nato zopet vzame knjigo, toda ne ve, kaj bere. Zgane se, ko že dolgo pričakovani zvonec raztrga mučno tišino. Usoda se je naznanila. Mora jo pustiti v sobi; pred njo ne more več ubežati.

Stavbenik Rihard Bonitz stoji pred vrati. Zbere vse svoje moči, da mu ne izda svoje zadrege.

Ko bi vedela, kako ga je omamil njen izgubljeni, blede smeh in mu zbudil želje — divje želje...

Na mizi soprojno in težko diši rdeča vrtnica, ki jo ji je dala baronica, in napolnjuje vso sobo s tajinstvenim življenjem. Kdo je dal temu zaželenemu dekletu cvetlico, ki tako zgovorno in vendar tako polna sladkih tajnosti stoji pred njim? "Lepa vrtnica!"

Napol vprašujoče zvane njegove besede.

"Včeraj sem jo dobila od matere mojih prijateljev."

Dvomljivo pogleda Helgo. Od kdaj dajejo starejše žene dekletom cvetlice?

Helga se ne upa srečati z njegovim pogledom, temu pritečemu in poželjivemu pogledu. Kot velik, debel pajek ji stoji Rihard Bonitz nasproti, pripravljen, da se prihodnji trenutek vrže na žrtev, ki se je vjela v njegove mreže.

Bonitz se v svojem omahovanju zli sam sebi smešen, da bi ponovil ono vprašanje, čegar odgovor bi odgovarjal njegovim željam, ker je vendar imel dekle v svojih rokah — tako v rokah, da bi zadostoval samo majhen pritisk, da bi ji pihnil življenje. Helga se tega dobro zaveda in bo dobro premislila, da bi bila tako nespretna, da bi se vrgla v prepad, ko je še celo življenje tako vabeče in z nasmehom ležalo pred njo.

In ko to premišljuje, si sam daje pogum, da premaga zadrego, vsled katere ni mogel povedati, zakaj je prišel. Iščee primerno besedo, četudi drugače glede tega ni bil nikdar v zadrgi. Toda tukaj je bilo nekaj negotovega in se je bal, da bo zadel ob ovire — dekle je izgledalo preodločno in preponosno.

"Veste, baronesca Langenan, zakaj sem prišel; hočem dobiti odgovor na svoje včerajšnje vprašanje."

Široko in zahtevajoče počivajo njegove oči na Helgi, da ni imela nikakega izhoda. Helga vstane, Bonitz sledi njenemu zgledu in se postavi tako blizu nje, da se dotakne njene rame. Blizina tega moža pa jo napolni s tako nevoljo, da se stresa in se mu umakne. In ta nevolja ji tudi napoveduje odgovor.

"Ne morem, gospod stavbenik."

Kot ne bi prav slišal, tako osupel strmi v njo.

"Ne morete? Ali pa ste tudi dobro premislili, kaj ste rekli?"

Njegov glas preti z nesrečo.

"Da!"

S to besedo, ki jo je izgovorila, se je od Helginega srca odvalil težak kamen. Ponosno dvigne glavo, čuti se prosto.

"Zares? Ali ste v resnici pomislili na vse posledice, ki so nastale vsled vašega 'ne', gospica baronesca?"

"Da," pride ponosno skozi njene ustnice.

"Torej plačajte posojilo, ki sem ga dal vaši materi; plačajte nastojale najemnine; ako ne, morate takoj zapustiti stanovanje."

"Ali je videl strah, ki je pri teh njegovih besedah zasijal v njenih očeh? Ali je čutil, kako težko ji je utripalo srce?"

Ali njen tretji "da" ni zvenel malo manj odločno? Zaničljiv nasmehek potegne ustnice z njegovih velikih zob, da se mu zasveti tudi zlati zob.

"Ali je mogoče ta vrtnica povod za vaš odgovor?" vpraša trdo z izrazom, ki ji ježno požene kri na lica.

"Povedala sem vam že, od koga sem dobila cvetlico."

V odgovor neverjetno skomigne z rameni. Toda kaj mu vse to koristi.

"Ali smem saj vedeti vzrok vaše zavrnitve? Ali je kdo drugi —"

(Dalje prihodnjik)

Iz Jugoslavije.

Novi železni rudnik v Rusni.

Neka tvrdka je dobila koncesijo za izkoriščanje ogromnih ležišč železne rude, ki so jo našli na levem bregu reke Sava pri Suhači in Rudimljicah. Izvršene so že vse priprave tvrdke za izkoriščanje rude. Ugotovili so, da vsebuje železna ruda 50 odst. železa, ni pa izključena možnost tudi velikih ležišč boksita. Podjetje bo zgradilo industrijsko progno državne železniške proge. S pridobivanjem železne rude bo v začetku dobilo zaposlitev okrog 400 delavcev. Podjetje bo zgradilo v Suhači tudi moderno poslopje za ljudsko šolo.

Ostavka župana zaradi premajhne plače.

Župan občine Bosanska Petrovca, Mile Balaban, je zaradi tega, ker mu je občinski odhod znižal plačo od 2000 na 1500 Din, že pred časom podal ostavko na župansko mesto, ki pa ni bila sprejeta. Te dni se je ponovno sestel občinski odhod, ki pa je vztrajal na starišem, da županova plača ne sme znižati več kakor 1500 Din. Balaban je zapustil sejo in občinski odhod je sprejel njegovo ostavko. Balaban je bil izvoljen pri zadnjih občinskih volitvah na zemljoradniški listi.

Novo sredstvo proti morški bolezni.

Še do danes ni uspelo najti univerzalnega sredstva proti morški bolezni. Sedaj pa trdi neki amsterdamski zdravnik, da je izumil pripravo, ki reši vsakega bolnika te bolezni. Priprava je razmeroma preprosta.

Sestoji iz zračne blazine, ki ima v notranjosti zavojico posebne vrste. Če sedeš na to blazino, se prične zavojica gugaliti na način, ki je nasproten gunganju morških valov. Tako paralizira neugodne učinke ladijskega gunganja. Dosedanji poskusi z novo pripravo so se baje sijajno obnesli. Obnesla se je tudi za vožnjo z železnico in letalom. Angleške broderske družbe se baje zelo zanimajo za Holandev izum in ga nameravajo uvesti na svojih parnikih.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pečeto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo na plačanje našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN KARTIKE: ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin

FLORIDA: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffit; Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupancič

ILLINOIS: Chicago, J. Bevil, J. Lukanich; Cicero, J. Fabian (Chicago, Chicago in Illinois)

Joliet, Mary Bambich; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Joe Zelene

MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN: Detroit, L. Plankar

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouze

Ely, Jos. J. Peshel; Eveleth, Louis Gouze; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povse; Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA: Roundup, M. M. Paulan

Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Strizich; Little Falls, Frank Masto

OHIO: Harborton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karl; Hager, Jacob; Hiram, John Slarab; Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Ermo

Youngstown, Anton Kikelj

OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec

Conemaugh, J. Bresovec; Coverdale in okolici, Mrs. Ivana; Export, Louis Supančič; Farrell, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin; Greensburg, Frank Novak; Johnstown, John Polants; Krany, Ant. Tauzelj; Luzerne, Frank Balloch

Mitway, John Zust

Pittsburgh in okolici, J. Pogutar in

Philip Progar

Steelman, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, Joseph Jovaa

WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Slat

Sheboygan, Joseph Kikelj

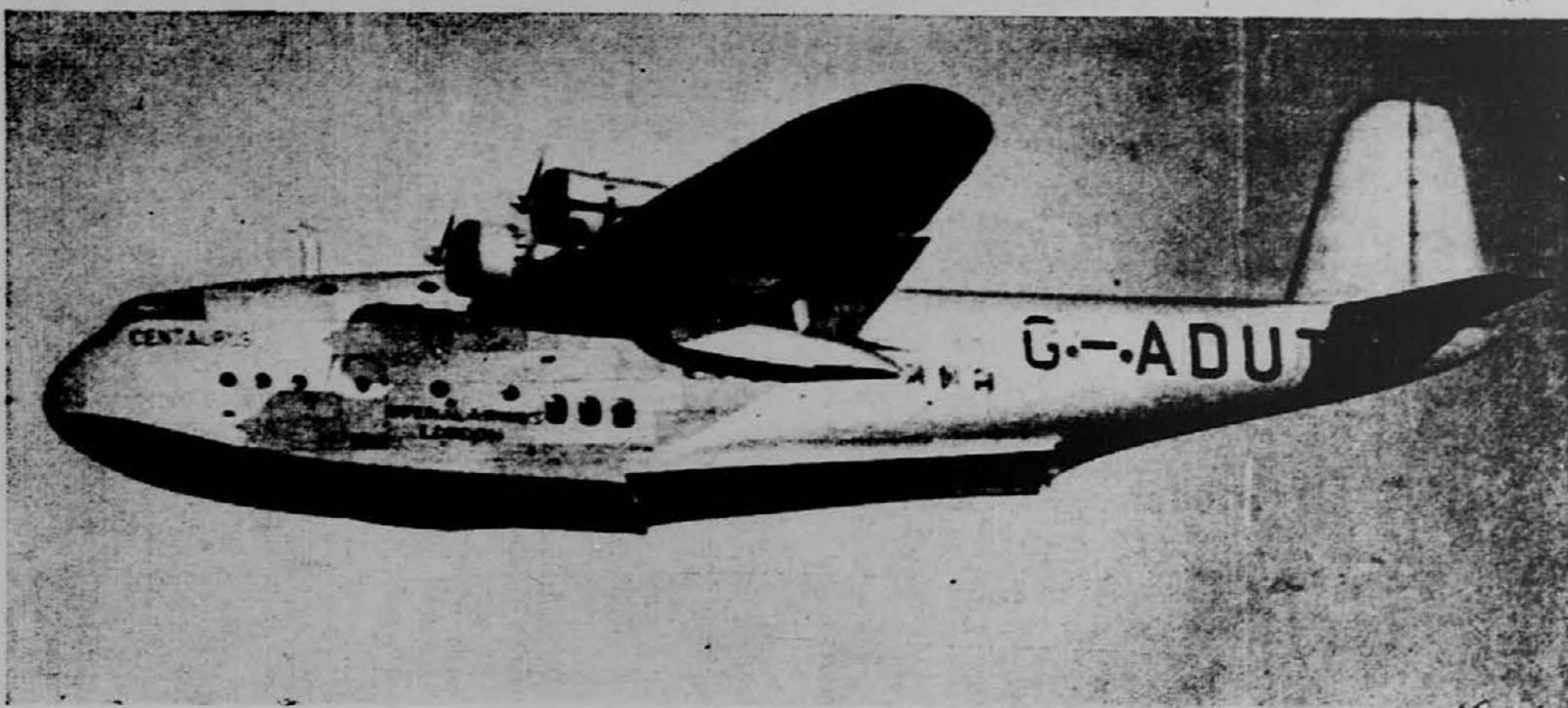
WYOMING: Rock Springs, Louis Tauchar

Diamondville, Joe Rollich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopnika tega pripravljamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

REDNA ZRAČNA ZVEZA MED ANGLIJO IN AVSTRALIJO

Letalo "The Centaurus" na poletu iz Southampton preko Egipta, Indije in Avstralije. Letalo ima štiri motorje ter ima na sebi osem potnikov in dva tisoč funtov pošte.

Reševanje na vihnem morju.

V dnevi silovitih morskih viharjev, ki so divjali pretekli dni v Severnem morju, je mnogo ladij in ljudi postalo žrtev viharja. Mnogo ljudi pa so rešile druge ladje, katere so prišle nesrečnem ob pravem času na pomoč. Tako srečni so bili tudi mornarji škotskega ribiškega parnika "Espera", katerega je strašni vihar vsega razmrevril. Prav gotovo bi bilo utonilo z ladjo vseh devet škotskih mornarjev, ko bi jim ne bil ob pravem času prišel na pomoč altonski ribiški parnik "Este". Ko se je sedaj prve dni tega meseca parnik "Este" vrnil po enotedenski zamudi v altonsko luko, je kapitar podal tole poročilo:

Dne 20. januarja se je ladja "Este" vračala od Islandije proti domu. Nasproti ladji je divjal silovit juhovzhodni vihar. Prednji del ladje se vedno pokrivali veliki valovi. To se ladji tudi poznalo, ker je bila ob prihodu vsa zaledenela. Zaradi tega je seveda le počasi mogla naprej. Dne 26. januarja je krmar ob pol petih zjutraj zagledal v daljavi spredaj rdečo luč. To je pomenilo, da je ladja v nevarnosti. Takoj so mornarji poklicali kapitana, ki

je takoj dal povelje pluti tuji ladji na pomoč.

Ko so prišli bliže, so zagledali tujo ladjo, katero so valovi metali semtertja in si ni mogla nič pomagati, ker krnilo ni več delovalo. Ladjo so valovi nosili kar počez. Ladja se je imenovala "Espera." Parnik "Este" je prihajal bliže ter signaliziral nesrečnim mornarjem, da bo pomagal. Z raketami so mornarji odgovorili, da se razume in da čakajo. Ker pa je bila še noč, je bilo treba čakati dneva, ker je bila sila nevarnosti, da bi se zgledala še nova nesreča ob razburkanem morju. Šele ob 9. dopoldne so mornarji parnika "Este" opazili vso nesrečo škotskega parnika "Espera." Valovi so odtrgali od ladje že poveljniški most, ventilatorje, reševalne čolne ter oddelek za zgornjo svetlobo in strojnico in kajutah. Sprednji del ladje je bil kar razbit. Tej nesrečni ladji se je torej parnik "Este" približal, kolikor se je pač mogel in smel. Na reševalnem obroču so vržli reševalci na drugo ladjo jeklene vrve, s katero so potem škotski mornarji svojo ladjo privlekli za rešujoči parnik. Ker pa je viharno morje obe ladji preveč premetavalo, se je vrvi pretrgala. Ko so drugič hoteli vreči jeklene vrve na ono stran, škotski mornarji niso imeli več nobene moči, da bi ladjo devoli privežali. Nato je rešujoči parnik "Este" spustil v morje svoj reševalni čoln. Da bi pa šla stvar hitreje in da bi reševalci ne bili v nevarnosti, so vrgli na poškodovani parnik tanjšo vrvi, za katero so potem škotski mornarji potegnili reševalni čoln k sebi ter vanj vstopili. Vseh devet škotskih mornarjev je srečno prišlo v čoln, nakar so mornarji parnika "Este" čoln začeli vleči nazaj k svoji ladji. Toda v zadnjem hipu je prihrumela nova nevarnost. Prihrumel je namreč velikanski val, ki je hotel požreti čoln z vsemi devetimi škoti. Vendar je nazadnje čoln le vzdrljal po koncu, nakar so škoti srečno prišli do ladje. Toda bili so tako zdelani, da so vsakega posebej morali dvigniti na parnik "Este." Ko so kapitanu privlekli na krov, je takoj omedlel. Mnogo škotov je hudo poškodovanih. Krmarju je razklalo brado, kuharja je zmečkalo roko. Toda v silnem viharju niti niso mogli do svoje ladijske lekarne, da bi si lajšali bolečine. Dne 27. januarja so potem rešene škotske mornarje srečno izkrcali v njihovem domačem pristanišču, kjer jih prebivalstvo navdušeno sprejelo, rešence in reševalce.

Na parnikih, ki so debele (iskani, v vrvi v domovino izleti pod vožstvom izkušnega spremljevalca.

6. marca: Conte di Savoia v Genoa

9. marca: Bremen v Bremen

10. marca: Queen Mary v Cherbourg

Washington v Havre

12. marca: Ile de France v Havre

17. marca: Normandie v Havre

18. marca: Europa v Bremen

Berengaria v Cherbourg

19. marca: Rex v Genoa

24. marca: Manhattan v Havre

Queen Mary v Cherbourg

27. marca: Saturnia v Trst

Paris v Havre

31. marca: Aquitania v Cherbourg

1. aprila: Bremen v Bremen

2. aprila: Conte di Savoia v Genoa

7. aprila: Washington v Havre

Lafayette v Havre

Queen Mary v Cherbourg

10. aprila: Europa v Bremen

Rex v Genoa

11. aprila: Normandie v Havre

Berengaria v Cherbourg

15. aprila: Manhattan v Havre

Queen Mary v Cherbourg

16. aprila: Ile de France v Havre

17. aprila: Normandie v Havre

Aquitania v Cherbourg

1. maja: Saturnia v Trst

4. maja: Paris v Havre

Berengaria v Cherbourg

Bremen v Bremen

21. maja: Berengaria v Cherbourg

23. maja: Europa v Bremen

24. maja: Queen Mary v Cherbourg

8. maja: Rex v Genoa

12. maja: Aquitania v Cherbourg

14. maja: Champlain v Havre

15. maja: Conte di Savoia v Genoa

19. maja: Normandie v Havre

20. maja: Manhattan v Havre

21. maja: Berengaria v Cherbourg

22. maja: Bremen v Bremen

23. maja: Roma v Genoa

25. maja: Lafayette v Havre

26. maja: Queen Mary v Cherbourg

Šišite nam za cene vseh ul-tov, rezervacijo kabin in po-jasnila za potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

28. maja:	Paris v Havre
29. maja:	Rex v Genoa
1. junija:	Europa v Bremen
2. junija:	Normandie v Havre
3. junija:	Aquitania v Cherbourg
4. junija:	Washington v Havre
5. junija:	Vulcania v Trst
6. junija:	Queen Mary v Cherbourg
10. junija:	Bremen v Bremen
12. junija:	Champlain v Havre
13. junija:	Conte di Savoia v Genoa
16. junija:	Manhattan v Havre
17. junija:	Aquitania v Cherbourg
18. junija:	Normandie v Havre
19. junija:	Europa v Bremen
20. junija:	Ile de France v Havre
21. junija:	Berengaria v Cherbourg
22. junija:	Saturnia v Trst
23. junija:	Queen Mary v Cherbourg
26. junija:	Rex v Genoa
29. junija:	Berengaria v Cherbourg
30. junija:	Bremen v Bremen
1. julija:	Lafayette v Havre
2. julija:	Normandie v Havre
3. julija:	Aquitania v Cherbourg
4. julija:	Washington v Havre

7. julija:	Conte di Savoia v Genoa
8. julija:	Berengaria v Cherbourg
9. julija:	Champlain v Havre
10. julija:	Europa v Bremen
11. julija:	Queen Mary v Cherbourg
12. julija:	Ile de France v Havre
13. julija:	Vulcania v Trst
14. julija:	Normandie v Havre
15. julija:	Aquitania v Cherbourg
16. julija:	Manhattan v Havre
17. julija:	Rex v Genoa
18. julija:	Bremen v Bremen
19. julija:	Berengaria v Cherbourg
20. julija:	Europa v Bremen
21. julija:	Queen Mary v Cherbourg
22. julija:	Saturnia v Trst
23. julija:	Champlain v Havre
24. julija:	Washington v Havre
25. julija:	Queen Mary v Cherbourg
26. julija:	Ile de France v Havre
27. julija:	Normandie v Havre
28. julija:	Conte di Savoia v Genoa

ROJAKI, ki nameravajo to po-letje potovati v domovino, naj si TAKOJ zamajijo proroce. Na ne-katerih parnikih so že vsi prosto-ri razprodani. Torej kdor hoče po-tovati, naj nam takoj sporoči.

POTNIŠKI ODDELEK
"GLAS NARODA"

Advertise in
"Glas Narodz"